

Οι μαθητές της Φθιώτιδας ως ενεργοί πολίτες φυλάσσουν Θερμοπύλες

**Σχέδιο Δράσης Ενεργού Πολιτειότητας
Προτεινόμενες Δραστηριότητες για Γυμνάσιο**

**Δρ. Χρίστος Β. Μαρκαντώνης
Περιφερειακός Επόπτης
Ποιότητας Εκπαίδευσης
ΠΔΕ Στερεάς Ελλάδας**

Πίνακας Περιεχομένων

- 1. Εισαγωγή - Παιδαγωγική Φιλοσοφία**
- 2. Διαθεματικότητα**
- 3. Σκοπός και Στόχοι του Σχεδίου Δράσης**
- 4. Δομή και Φάσεις Υλοποίησης**
- 5. Συνεργασίες και Διασυνδέσεις με την Κοινότητα**
- 6. Ενδεικτικό Χρονοδιάγραμμα**
- 7. Μέσα και Μεθοδολογία**
- 8. Αξιολόγηση και Διάχυση Αποτελεσμάτων**

1. Εισαγωγή - Παιδαγωγική Φιλοσοφία

Το Σχέδιο Δράσης, με τίτλο «Οι μαθητές της Φθιώτιδας ως ενεργοί πολίτες φυλάσσουν Θερμοπύλες» αποτελεί μια ολιστική και διαθεματική παιδαγωγική πρόταση που απευθύνεται στους μαθητές των δύο βαθμίδων εκπαίδευσης (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο).

Οργανώνεται σε **τρεις διακριτές φάσεις, κοινές και για τις δύο βαθμίδες**, με διαφοροποίηση στο βάθος, τη μεθοδολογία και το επίπεδο πολυπλοκότητας των δραστηριοτήτων.

Προσαρμόζονται ηλικιακά και γνωστικά στους μαθητές και ακολουθούν τη λογική της σταδιακής ενεργοποίησης. Από την **ευαισθητοποίηση και την έρευνα, στη δράση και τη δημιουργία**, και τέλος στη **διάχυση των αποτελεσμάτων και την ανάληψη κοινωνικού ρόλου**.

2. Διαθεματικότητα

Εργαστήρια Δεξιοτήτων:

Θεματική Ενότητα: Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ – Κοινωνική Συναίσθηση & Ευθύνη

Υποθεματικές: Ενεργός Πολιτειότητα, Εθελοντισμός, Ανθρώπινα Δικαιώματα, Πολιτιστική Κληρονομιά

Διαθεματικές Συνδέσεις

- **Ιστορία:** Ανάλυση ιστορικών γεγονότων και πηγών.
- **Νεοελληνική Γλώσσα:** Δημιουργική γραφή, άρθρα, συνεντεύξεις.
- **Τέχνη & Μουσική:** Καλλιτεχνική και συναισθηματική προσέγγιση.
- **Ψηφιακά μέσα:** Ψηφιακή αφήγηση, podcast, ιστοσελίδες, GIS.
- **Περιβαλλοντική Εκπαίδευση:** Δράσεις ευαισθητοποίησης και εθελοντισμού.
- **Κοινωνική & Πολιτική Αγωγή:** Συζήτηση για αξίες, δημοκρατία, ανθρώπινα δικαιώματα.

3. Σκοπός και Στόχοι του Σχεδίου Δράσης

Γενικός σκοπός του Σχεδίου Δράσης είναι η ανάπτυξη της ενεργού πολιτειότητας, η διαμόρφωση υπεύθυνων και ενεργών πολιτών που κατανοούν την ιστορική και πολιτιστική σημασία του ιστορικού χώρου των Θερμοπυλών.

Η κατανόηση της κοινωνικής ευθύνης και της συνειδητής συμμετοχής των μαθητών σε δράσεις για τη διατήρηση, ανάδειξη, προβολή και προστασία της τοπικής και παγκόσμιας πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς του τόπου τους, με έμφαση στον πολλαπλό και ισχυρό συμβολισμό του ιστορικού χώρου των Θερμοπυλών.

Το Σχέδιο Δράσης ενισχύει τη διασύνδεση του σχολείου με την τοπική κοινωνία, ενεργοποιώντας τους μαθητές ως φορείς θετικής αλλαγής, ενώ ταυτόχρονα καλλιεργεί δεξιότητες συνεργασίας, έρευνας, δημιουργικότητας και υπευθυνότητας.

Ειδικότεροι στόχοι:

- **Γυμνάσιο:** Εμβάθυνση σε έννοιες ενεργού πολιτειότητας, ανθρωπίνων δικαιωμάτων και κοινωνικής συμμετοχής.

4. Δομή και Φάσεις Υλοποίησης

Οι προτεινόμενες δραστηριότητες για την υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης δράση οργανώνονται σε τρεις φάσεις:

A. Φάση 1 - Ευαισθητοποίηση και Έρευνα

Εισαγωγικές δραστηριότητες, ιστορική αναδρομή στις Θερμοπύλες, συζητήσεις, προβολές, έρευνα στο διαδίκτυο.

Στόχος: Να κατανοήσουν οι μαθητές τη σημασία του ιστορικού και συμβολικού χώρου των Θερμοπυλών και να συνδέσουν το παρελθόν με τη σύγχρονη έννοια του «Φυλάσσω Θερμοπύλες» ως στάση ζωής και κοινωνικής ευθύνης.

Να γνωρίσουν σε βάθος τον ιστορικό, πολιτιστικό και ηθικό συμβολισμό των Θερμοπυλών και να κατανοήσουν τη σύνδεση του παρελθόντος με τη σύγχρονη ενεργή πολιτειότητα.

Ενδεικτικές Δραστηριότητες:

- **Ερευνητική εργασία** για τη Μάχη των Θερμοπυλών, τις αξίες που αντιπροσωπεύει και τη διαχρονική τους σημασία.
- **Ερευνητική εργασία:** *«Η έννοια της αυτοθυσίας και της υπευθυνότητας από τον Λεωνίδα έως σήμερα».*
- **Συγκριτική μελέτη ηρώων** από την αρχαιότητα και τη σύγχρονη εποχή (Θερμοπύλες, Αλαμάνια, Γοργοπόταμος).
- **Ομαδική χαρτογράφηση** και αποτύπωση της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής.
- **Δημιουργία ψηφιακής αφίσας** ή εννοιολογικού χάρτη με το σύνθημα *«Εμείς φυλάμε Θερμοπύλες σήμερα...».*
- **Ανάγνωση αποσπασμάτων** από τον Καβάφη «Θερμοπύλες» και δημιουργία ερμηνευτικού διαλόγου.
- **Δημιουργία αφίσας** ή infographic για τα ιδανικά της ενεργού πολιτειότητας.
- **Εργασία σε ομάδες:** *«Σημεία πολιτιστικής κληρονομιάς της Φθιώτιδας»* - χαρτογράφηση, φωτογράφιση, συλλογή πληροφοριών.

- **Podcast ή ραδιοφωνική εκπομπή** με θέμα «*Ποιοι είναι οι φύλακες των Θερμοπυλών σήμερα;*»
- **Συζήτηση - debate:** «*Ποια είναι τα σύγχρονα καθήκοντα ενός ενεργού πολίτη;*»

Β. Φάση 2 - Δημιουργία και Δράση: Οργάνωση εθελοντικών ή καλλιτεχνικών δράσεων, συμμετοχή σε τοπικά δρώμενα, δημιουργία αφισών, παρουσιάσεων, θεατρικών ή ψηφιακών έργων.

Στόχος: Να αναπτύξουν οι μαθητές δράσεις που ενισχύουν την ενεργό συμμετοχή, την κοινωνική συνεισφορά και προσφορά και την προστασία της τοπικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Οι μαθητές αναλαμβάνουν δράση μέσα και έξω από το σχολείο, συνδέοντας τη γνώση με την πράξη και αναπτύσσοντας δεξιότητες συνεργασίας, δημιουργικότητας και κοινωνικής συνεισφοράς.

Ενδεικτικές Δραστηριότητες:

- **Δημιουργία θεατρικού δρώμενου**, βίντεο ή κόμικ με θέμα «*Η Μάχη των Θερμοπυλών και η σύγχρονη σημασία της*».
- **Ανάληψη εθελοντικών δράσεων** (π.χ. καθαρισμός πάρκων, παραλίας, συλλογή ειδών για ευάλωτες ομάδες).
- **Δημιουργία podcast ή μικρού βίντεο**, ντοκιμαντέρ με τίτλο «*Οι μαθητές φυλάσσουν Θερμοπύλες*».
- **Δημιουργία podcast** με συνεντεύξεις από πολίτες που «*Φυλάσσουν Θερμοπύλες*» στην καθημερινή τους ζωή (π.χ. γιατροί, δάσκαλοι, πυροσβέστες).
- **Κατασκευή διαδραστικού χάρτη** (digital map) των πολιτιστικών σημείων της Φθιώτιδας.
- **Σκηνοθεσία μικρού θεατρικού ή ταινίας μικρού μήκους** με θέμα «*Η Μάχη των Θερμοπυλών*» ή ένα θέμα με σύγχρονο παραλληλισμό της.
- **Οργάνωση περιβαλλοντικής δράσης:** φύτευση δέντρων ή καθαρισμός περιοχής με σύνθημα «*Φυλάμε τον τόπο μας*».
- **Σχεδίαση αφισών και συνθημάτων** για την υπευθυνότητα, τον εθελοντισμό, τη δημοκρατική συμμετοχή.
- **Εργαστήριο δημιουργικής γραφής:** γράφουμε «*Επιστολές προς τον Λεωνίδα*».
- **Συμμετοχή σε πρόγραμμα eTwinning** με άλλο σχολείο με κοινό θέμα «*Ηρωισμός και Πολιτειότητα*».

Γ. Φάση 3 – Παρουσίαση και Διάχυση: Παρουσίαση των αποτελεσμάτων στην τοπική κοινωνία, ανάρτηση στον σχολικό ιστότοπο, συμμετοχή σε ημερίδες, μαθητικά συνέδρια.

Στόχος: Να παρουσιαστούν και να κοινοποιηθούν δημόσια τα αποτελέσματα του Σχεδίου Δράσης στη σχολική κοινότητα και την τοπική κοινωνία, ενισχύοντας τη διαχρονική αξία της ενεργού πολιτειότητας, τη σύνδεση του σχολείου με την τοπική κοινωνία, τη διάχυση καλών πρακτικών και την περαιτέρω συνέχιση και εμβάθυνση του εγχειρήματος.

Ενδεικτικές Δραστηριότητες:

- **Παρουσίαση των αποτελεσμάτων** του Σχεδίου Δράσης **σε μαθητική ημερίδα** ή σε τοπική εκδήλωση.
- **Δημιουργία ψηφιακού portfolio** ή e-book με το υλικό του Σχεδίου.
- **Ανάρτηση άρθρων, podcast και βίντεο** στην ιστοσελίδα του σχολείου ή στα social media.
- **Δημιουργία διαδικτυακής παρουσίασης** με τα βίντεο, τις αφίσες και τα podcasts των μαθητών.
- **Διοργάνωση μαθητικής ημερίδας** «*Εμείς φυλάμε Θερμοπύλες*» με συμμετοχή τοπικών φορέων.
- **Παρουσίαση του έργου σε πλατφόρμες:** e-me, TwinSpace, ιστοσελίδα του σχολείου.
- **Έκθεση φωτογραφίας** ή ψηφιακών έργων στο πολιτιστικό κέντρο.

5. Συνεργασίες και Διασυνδέσεις με την Κοινότητα

Το Σχέδιο Δράσης ενισχύει τη συνεργασία των σχολικών μονάδων με τοπικούς φορείς, όπως ο Δήμος Λαμιέων, η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, τα Μουσεία της περιοχής, οι πολιτιστικοί σύλλογοι, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (ΜΜΕ) και τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

Μέσα από το δίκτυο των συνεργασιών που αναπτύσσονται οι μαθητές βιώνουν τη σημασία της ενεργού πολιτειότητας, αντιλαμβάνονται το ρόλο τους ως ενεργά μέλη της κοινότητας και αναπτύσσουν κοινωνικές δεξιότητες και δεξιότητες συμμετοχής σε συλλογικές διαδικασίες με ποικίλες διαστάσεις.

6. Ενδεικτικό Χρονοδιάγραμμα

Η διάρκεια υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης εκτείνεται σε ολόκληρο το σχολικό έτος, με δυνατότητα χρονικής προσαρμογής ανάλογα με την ηλικία και τον διαθέσιμο χρόνο των μαθητών:

- Οκτώβριος - Νοέμβριος: Φάση ευαισθητοποίησης και έρευνας
- Δεκέμβριος - Μάρτιος: Υλοποίηση δράσεων και δημιουργία προϊόντων
- Απρίλιος - Μάιος: Παρουσίαση, διάχυση και αξιολόγηση

7. Μέσα και Μεθοδολογία

Η μεθοδολογία υλοποίησης βασίζεται στη βιωματική και συνεργατική μάθηση, στη διερεύνηση και στη σύνδεση της γνώσης με την πράξη, την έρευνα πεδίου και την κοινωνική αλληλεπίδραση.

Εφαρμόζονται τεχνικές όπως project-based learning, καταγισμός ιδεών, ομαδοσυνεργατική εργασία, δημιουργική γραφή, δραματοποίηση και χρήση ψηφιακών εργαλείων για την αποτύπωση και την παρουσίαση των αποτελεσμάτων.

8. Αξιολόγηση και Διάχυση Αποτελεσμάτων

Η αξιολόγηση του Σχεδίου είναι διαμορφωτική και συμμετοχική, εστιάζει στη διαδικασία, στα μαθησιακά αποτελέσματα, στη διάχυση στον κοινότητα και στον κοινωνικό αντίκτυπο.

Οι δείκτες επιτυχίας περιλαμβάνουν την ενεργή συμμετοχή, τη συνεργασία, τη δημιουργικότητα, την ανάπτυξη στάσεων ενεργού πολιτειότητας και κοινωνικής υπευθυνότητας.

Η διάχυση των αποτελεσμάτων του Σχεδίου πραγματοποιείται μέσα από παρουσιάσεις, εκθέσεις, ψηφιακές δημοσιεύσεις και συμμετοχή σε σχολικές και τοπικές εκδηλώσεις σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς, κοινωνικούς και επιστημονικούς φορείς.